

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
Одеського державного екологічного університету
(11-18 травня 2022 р.)**

**ОДЕСА
Одеський державний екологічний університет
2022**

Мартінова М. С., ст. гр. ГЗ-20

Науковий керівник: Данілова Н. В., канд. геогр. наук, ст. викл.

Кафедра Агриметеорології та агроекології

ІСТОРІЯ ЗЕМЕЛЬНО-МАЙНОВИХ ВІДНОСИН ТА ЗЕМЛЕУСТРОЮ

Кожному способу громадського виробництва, рівню розвитку продуктивних сил і виробничих стосунків відповідають певні земельні відносини, а також властиві їм форми змісту землеустрою. Зрозуміти суть і основні підвищення ефективності землеустрою, розкрити його закономірності, необхідно простежити його історичний зв'язок з іншими явищами і вивчити конкретний історичний досвід.

У основі виникнення і розвитку людського суспільства лежить виробництво матеріальних благ. Першоджерелом матеріальних благ є продукти природи. Взаємодія людини і природи, доцільна діяльність людей спрямована на пристосування до людських потреб продуктів природи і є вічною умовою людського життя.

Взаємодія людини з природою, у тому числі і землею, своїми коренями йде глибоко у віки, до моменту появи людини на Землі. З виникненням людського суспільства взаємовідношення людини із землею і взагалі з природою послідовно ускладнювалось. З початку між суспільством і природою було повне взаєморозуміння. Людина на зорі свого життя приклонялася перед природою. І тому вижила. Людина без природного середовища не може існувати. Важко провести межу між природою, що стала частиною людського суспільства, і природою - середовищем життя.

Як відомо, в основі виробництва матеріальних благ лежить праця, а земля є продуктом природи, природною основою, матеріальною передумовою і умовою процесу виробництва і праці. На усіх етапах історичного розвитку людського суспільства в процесі праці відбувалося з'єднання землі (території) і різних засобів виробництва.

Наприклад, в первісному суспільстві це з'єднання і пристосування носило випадковий характер, що полягає в розмежуванні сфер використання земель для різних цілей. Люди жили не великими групами, головним чином існували за рахунок збору дарів природи і полювання. У ряді випадків між окремими групами людей відбувалося і зіткнення із-за продуктів харчування на обмеженій території. З цієї причини відбувалося розділення і освоєння нових територій.

Необхідно знати, що з розвитком знарядь виробництва і зростанням населення здійснювалося освоєння нових земель для скотарства і землеробства. Продуктивні сили землі використовуються для виробництва матеріальних благ при усіх суспільно-економічних формаціях, оскільки

земля служить людині загальною умовою праці і засобом виробництва на усіх історичних етапах.

У кожен історичну епоху для раціонального використання землі людина здійснювала такі дії, які сприяли організації території відповідно до цілей виробництва.

З появою власності і розвитком громадського розподілу праці у родових громадах з'явилася необхідність відмежовувати землі, тобто встановлювати межі використовуваних територій (проводити розмежування).

Земельні стосунки і землеустрій історично розвиваються і змінюються разом з розвитком продуктивних сил суспільства. Кожному громадському способу виробництва відповідає своя форма земельної власності, землекористування і свій тип земельних стосунків і землеустрою.

Спочатку при обмеженні земель використали природні межі (річки, озера, балки і інші елементи рельєфу). Потім стали застосовувати спеціально обумовлені знаки, встановлювані на межах (камені, різні стовпи та ін.)

З виникненням приватної власності, з розвитком нових суспільно-економічних формацій з'єднання різних засобів виробництва і живої праці перетворюється на форму свідомої діяльності людей.

Цю діяльність спочатку називали землемірством і межуванням, а нині вона дістала назву - землеустрій.

Аналізуючи об'єктивні причини, умови зародження і розвитку землеустрою в різних суспільно-економічних формаціях, можна сказати наступне: в процесі використання землі люди вступають у певні відносини, пов'язані з володінням і користуванням землею, тобто в земельні стосунки. Відомо, що кожному типу громадського виробництва, громадських стосунків відповідають певні земельні відносини, обумовлені пануючою формою власності на землю і інші засоби виробництва, а також властиві їм форми і зміст організації території, тобто землеустрою.

Землеустрій має різноманітний соціально економічний зміст, а землевпоряджувальна наука відноситься до економічних дисциплін і вивчає дію економічних законів і форми їх прояву в процесі використання землі, розкриває на цій основі закономірності організації території в громадському виробництві і його складових частинах.

В зв'язку з цим землеустрій як процес, що протікає в часі, має свою історію. Тому дисципліна землеустрій починається з історії земельно-майнових відносин і землеустрою як науки являється вивчення землевпоряджувального процесу в часі.